

O B S A H

P r e d s l o v	13
Časť I. - Úvod do štúdia politickej ekonómie	15
I. PREDMET A METÓDY POLITICKEJ EKONÓMIE	15
1. Vývoj názvu "politická ekonómia"	15
2. Materiálna výroba a jej úloha vo vývoji ľudskej spoloč- nosti	17
3. Výrobné sily a výrobné vzťahy, ich dialektická jednota ..	20
4. Predmet politickej ekonómie.....	23
5. Metódy politickej ekonómie	25
II. NÁČRT PREDKAPITALISTICKÝCH VÝROBNÝCH SPÔSOBOV	31
1. Prvotnopospolný spôsob výroby	31
2. Otrokársky výrobný spôsob	33
3. Feudálny výrobný spôsob	36
III. PÔVODNÁ AKUMULÁCIA KAPITÁLU A VZNIK KAPITALISTICKÉHO SPÔSOBU VÝROBY	39
1. Rozklad feudalizmu	39
2. Takzvaná pôvodná akumulácia	40
Časť II.- Kapitalistický spôsob výroby - všeobecné zákonitosti	
IV. TOVAROVÁ VÝROBA. TOVAR A JEHO VLASTNOSTI	43
1. Vznik a vývoj tovarovej výroby	43
2. Tovar a jeho vlastnosti	44
3. Dvojaký charakter práce stelesnenej v tovare	47
V. PENIAZE A ICH FUNKCIE	54
1. Vývoj foriem hodnoty a vznik peňazí	54
2. Funkcie peňazí	58
3. Kritika buržoázných teórií peňazí	64
VI. ZÁKON HODNOTY A TOVAROVÝ FETIŠIZMUS	66
1. Zákon hodnoty a jeho regulujúca funkcia	66
2. Zákon hodnoty ako regulátor cien tovarov	67
3. Zákon hodnoty ako regulátor tovarovej výroby	71
4. Tovarový fetišizmus	72

VII. KAPITÁL A NADHODNOTA	74
1. Všeobecný vzorec kapitálu	74
2. Protirečenie všeobecného vzorca kapitálu	76
3. Pracovná sila ako tovar	77
4. Pracovný proces a zhodnocovací proces	80
5. Vymedzenie kapitálu. Konštantný a variabilný kapitál	83
6. Miera a množstvo nadhodnoty	85
VIII. VÝROBA ABSOLÚTNEJ A RELATÍVNEJ NADHODNOTY	88
1. Výroba absolútnej nadhodnoty	88
2. Pracovný deň a jeho hranice	88
3. Boj robotníckej triedy za skrátenie pracovného dňa	89
4. Výroba relatívnej nadhodnoty	91
5. Štádiá vývoja kapitalizmu v priemysle	92
5.1. Jednoduchá kapitalistická kooperácia	93
5.2. Deľba práce a manufaktúra	94
5.3. Strojová veľkovýroba	96
6. Absolútna a relatívna nadhodnota	98
IX. MZDA ZA KAPITALIZMU	103
1. Podstata mzdy za kapitalizmu	103
2. Hlavné formy mzdy	105
3. Mzdové systémy	107
4. Úroveň mzdy. Nominálna a reálna mzda	108
4.1. Faktory ovplyvňujúce úroveň reálnej mzdy	109
X. AKUMULAČNÝ PROCES KAPITÁLU A JEHO SOCIÁLNO-EKONOMICKÉ DÔSLEDKY	114
1. Výroba a reprodukcia	114
1.1. Kapitalistická jednoduchá reprodukcia	115
1.2. Kapitalistická rozšírená reprodukcia. Akumulácia kapitálu	118
1.3. Koncentrácia a centralizácia kapitálu. Koncentrácia výroby	120
1.4. Organické zloženie kapitálu	121
2. Sociálno-ekonomické dôsledky akumuláčného procesu kapitálu. Všeobecný zákon kapitalistickej akumulácie	123
3. Všeobecný zákon kapitalistickej akumulácie a postavenie robotníckej triedy	127
4. Historická tendencia kapitalistickej akumulácie	131
XI. KOLOBEH KAPITÁLU	133
1. Kolobeh priemyselného kapitálu	133
2. Kapitalistická výroba a obeh	138

XII. OBRAT KAPITÁLU	141
1. Obrat kapitálu. Fixný a obiehajúci (cirkulujúci) kapitál	141
2. Doba obratu a rýchlosť obratu	144
XIII. VÝROBNÁ CENA A PRIEMERNÝ ZISK	152
1. Výrobné náklady a zisk	152
2. Faktory určujúce mieru zisku	153
3. Premena zisku na priemerný zisk a hodnoty na výrobnú cenu	155
3.1. Rôzne organické zloženie kapitálu a jeho vplyv na mieru zisku	155
3.2. Konkurencia medzi odvetviami a vytváranie priemerného zisku a výrobnéj ceny	157
4. Konkurencia vo vnútri odvetví a trhová hodnota	161
5. Výrobná cena ako kategória	162
XIV. ZÁKON KLESAJÚCEJ TENDENCIE MIERY ZISKU	165
1. Rast organického zloženia kapitálu a pokles miery zisku	165
2. Faktory pôsobiace proti poklesu miery zisku	167
3. Rozvinutie vnútorných protirečení zákona klesajúcej tendencie miery zisku	168
3.1. Protirečenie medzi rozširovaním výroby a zhodnocovaním kapitálu	169
3.2. Nadbytok kapitálu pri nadbytku obyvateľstva	169
XV. OBCHODNÝ KAPITÁL	171
1. Obchodný kapitál ako osamostatnená časť priemyselného kapitálu	171
2. Obchodný zisk	173
3. Formy kapitalistického obchodu a zahraničný obchod	174
XVI. PÔŽIČKOVÝ KAPITÁL A ÚROK	176
1. Pôžičkový kapitál ako osamostatnená časť priemyselného kapitálu	176
2. Kapitalistický úver a jeho formy	180
3. Úloha úveru v kapitalistickej spoločnosti	184
XVII. ÚČASTINNÁ SPOLOČNOSŤ A ÚČASTINNÝ KAPITÁL	187
1. Účastina a účastinná spoločnosť	187
2. Burza cenných papierov.....	191
3. Fiktívny kapitál	192
XVIII. PEŇAŽNÝ OBEH V KAPITALISTICKÝCH KRAJINÁCH	195
1. Peňažný obeh	195

3. Inflácia v podmienkach kapitalizmu	200
XIX. POZEMKOVÁ RENTA ZA KAPITALIZMU	204
1. Dve cesty vzniku kapitalizmu v poľnohospodárstve	204
2. Podstata kapitalistického výrobného spôsobu v poľnohospodárstve	206
3. Podstata kapitalistickej pozemkovej renty	207
3.1. Diferenciálna renta	208
3.2. Absolútna renta	215
4. Monopolná renta. Cena pôdy	218
XX. REPRODUKCIA SPOLOČENSKÉHO KAPITÁLU	220
1. Reprodukcia individuálneho a spoločenského kapitálu	220
2. Základné podmienky rovnováhy kapitalistického reprodukčného procesu	222
2.1. Jednoduchá reprodukcia spoločenského kapitálu	224
2.2. Rozšírená reprodukcia spoločenského kapitálu	229
3. Leninova kritika národníkov a "legálnych marxistov " v otázkach teórie trhu a reprodukcie	233
4. Vzťah medzi tempom rastu I. a II. skupiny spoločenskej výroby	235
XXI. NÁRODNÝ DÔCHODOK	239
1. Úhrnný spoločenský produkt a národný dôchodok, sféra ich tvorby	239
2. Rozdeľovanie národného dôchodku	242
3. Konečné použitie národného dôchodku	246
XXII. HOSPODÁRSKE KRÍZY A CYKLICKÝ VÝVOJ KAPITALIZMU	249
1. Buržoázne a maloburžoázne teórie kríz	249
2. Možnosť hospodárskych kríz z nadvýroby	251
3. Nevyhnutnosť hospodárskych kríz z nadvýroby za kapitalizmu	252
4. Kapitalistický priemyselný cyklus a jeho fázy	256
4.1. Nadvýroba ako základný príznak krízy	257
4.2. Ďalšie príznaky hospodárskych kríz	258
4.3. Peňažná kríza	259
4.4. Sociálne dôsledky kríz	259
5. Zákonitosti prechodu od krízy k depresii. Príčina periodičnosti kríz	260
6. Agrárna kríza	262

XXIII. ZÁKONITOSTI PRECHODU K MONOPOLISTICKÉMU ŠTÁDIU KAPITALIZMU A JEHO ZÁKLADNÉ VLASTNOSTI LENINOVA TEÓRIA IMPERIALIZMU	264
1. Formovanie imperialistického štádia kapitalizmu	264
2. Leninova teória imperializmu	269
3. Imperialistický charakter buržoázneho Československa .	275
XXIV. KONCENTRÁCIA VÝROBY A KAPITÁLU. MONOPOLY	279
1. Koncentrácia výroby a kapitálu	279
2. Podstata a formy monopolov	282
3. Monopoly a konkurencia	285
4. Koncentrácia výroby a monopolizácia v súčasnosti	289
4.1. Tendencie v koncentrácii výroby a kapitálu	289
4.2. Tendencie v monopolizácii v súčasnom kapitalizme.	291
XXV. KONCENTRÁCIA BANKOVÉHO KAPITÁLU A BANKOVÝ MONOPOL. NOVÁ ÚLOHA BÁNK V IMPERIALIZME	293
1. Koncentrácia a centralizácia bankového kapitálu a vznik bankových monopolov	293
2. Nová úloha bánk v imperializme	295
3. Vývoj úverovej sústavy súčasného kapitalizmu	296
XXVI. FINANČNÝ KAPITÁL A FINANČNÁ OLIGARCHIA	301
1. Vznik a podstata finančného kapitálu	301
2. Finančná oligarchia a metódy jej nadvlády	305
XXVII. MONOPOLNÝ ZISK A MONOPOLNÁ CENA	310
1. Podstata monopolného zisku	310
2. Monopolná cena	313
3. Zákon hodnoty a jeho pôsobenie v imperializme	317
XXVIII. AKUMULÁCIA MONOPOLISTICKÉHO KAPITÁLU A ŠTRUKTÚRNE ZMENY .	319
1. Vplyv monopolov na akumuláciu kapitálu	319
2. Dlhodobé štruktúrne zmeny v kapitalistickej reprodukcii	323
2.1. Vývoj miery akumulácie	323
2.2. Vzťah medzi I. a II. skupinou spoločenskej výroby	325
2.3. Zmeny v organickom zložení kapitálu	327
3. Postavenie robotníckej triedy v súčasnom kapitalizme .	328
XXIX. SVETOVÉ HOSPODÁRSTVO A SÚSTAVA MEDZINÁRODNÝCH EKONOMIC- KÝCH VZŤAHOV ZA IMPERIALIZMU. VÝVOZ TOVARU A VÝVOZ	

2. Vývoz tovaru	338
3. Vývoz kapitálu	342
4. Formy vývozu kapitálu	343
5. Vývoz kapitálu po II. svetovej vojne	346
6. Sociálne, ekonomické a politické účinky vývozu kapitálu	348
7. Medzinárodný pohyb pracovných síl	350
XXX. HOSPODÁRSKE ROZDELENIE SVETA A MEDZINÁRODNÉ MONOPOLY ...	353
1. Vznik a podstata medzinárodných monopolov	353
2. Hlavné formy medzinárodných priemyselných monopolov .	355
2.1. Medzinárodné monopoly pred 2. svetovou vojnou ..	355
2.2. Medzinárodné monopoly po II. svetovej vojne	356
XXXI. KOLONIÁLNA SÚSTAVA IMPERIALIZMU	362
1. Završenie územného delenia sveta medzi imperialistické štáty a vznik koloniálnej sústavy imperializmu	362
2. Úloha kolónií v imperializme	364
3. Hlavné formy koloniálnej nadvlády	365
4. Dôsledky koloniálnej nadvlády na podmanené krajiny ..	367
5. Národnooslobodzovací boj národov koloniálnych krajín	369
6. Kríza a rozpad koloniálnej sústavy imperializmu	370
7. Zánik koloniálnej sústavy imperializmu	371
8. Podstata a ciele neokolonializmu	373
XXXII. EKONOMICKÝ ROZVOJ ROZVOJOVÝCH KRAJÍN	378
1. Výrobné vzťahy rozvojových krajín	378
2. Ekonomická zaostalosť a problémy ekonomického rozvoja rozvojových krajín	379
3. Sociálno-ekonomická orientácia rozvojových krajín ...	382
4. Industrializácia rozvojových krajín.....	383
5. Poľnohospodárstvo rozvojových krajín	385
5.1. Poľnohospodárske reformy, rozvoj družstevníctva	387
5.2. Ekologické problémy rozvojových krajín	387
6. Medzinárodné postavenie rozvojových krajín	388
6.1. Ekonomické postavenie rozvojových krajín	388
6.2. Nový medzinárodný ekonomický poriadok	389
6.3. Rozvojové krajiny a svetová socialistická sústava	390
XXXIII. HISTORICKÉ MIESTO IMPERIALIZMU	392
1. Vymedzenie historického miesta imperializmu	392
1.1. Imperializmus ako kapitalizmus monopolistický ...	393
2. Imperializmus ako kapitalizmus odumierajúci a parazitický	394

3. Imperializmus ako kapitalizmus odumierajúci.....	397
3.1. Zákon nerovnomerného hospodárskeho a politického vývoja v imperializme. Jeho spoločensko-ekonomické dôsledky	397
XXXIV. VŠEOBECNÁ KRÍZA KAPITALIZMU	400
1. Podstata a príčiny vzniku všeobecnej krízy kapitalizmu	400
1.1. Všeobecná kríza kapitalizmu a hospodárska kríza z nadvýroby	401
2. Hlavné črty všeobecnej krízy kapitalizmu	402
3. Priebeh všeobecnej krízy kapitalizmu, jej etapy	403
3.1. Prvá etapa všeobecnej krízy kapitalizmu	403
3.2. Druhá etapa všeobecnej krízy kapitalizmu	404
3.3. Tretia etapa všeobecnej krízy kapitalizmu	406
XXXV. ŠTÁTMONOPOLISTICKÝ KAPITALIZMUS, PRÍČINY JEHO VZNIKU A PODSTATA	409
1. Pôvodná úloha štátu v kapitalistickej ekonomike	410
2. Proces premeny monopolistického na štátmonopolistický kapitalizmus	412
3. Príčiny premeny monopolistického na štátmonopolistický kapitalizmus	415
4. Podstata štátmonopolistického kapitalizmu	419
XXXVI. VEDECKO-TECHNICKÁ REVOLÚCIA V PODMIENKACH ŠTÁTMONOPOLISTICKÉHO KAPITALIZMU	423
1. Podstata a charakteristické črty vedecko-technickej revolúcie	423
2. Nová úloha vedy	427
3. Vedecko-technická revolúcia a vzťahy medzi jednotlivými sférami ekonomiky	428
4. Vedecko-technická revolúcia a úloha štátu	429
XXXVII. ŠTÁTNE VLASTNÍCTVO V SYSTÉME ŠTÁTMONOPOLISTICKÉHO KAPITALIZMU	432
1. Podstata a miesto štátneho vlastníctva v štátmonopolistickom kapitalizme	432
2. Úloha a miesto štátneho sektora v reprodukčnom procese vyspelých kapitalistických krajín.....	435
XXXVIII. ŠTÁTMONOPOLISTICKÉ REGULOVANIE KAPITALISTICKEJ EKONOMIKY	440
1. Vytvorenie právnych a inštitucionálnych predpokladov pre štátmonopolistické regulovanie	440
2. Štátmonopolistické plánovanie	442

3.	Proticyklické regulovanie kapitalistickej ekonomiky.	443
3.1.	Peňažná (monetárna) politika	444
3.2.	Rozpočtová regulatívna politika	447
4.	Kríza hospodárskej politiky regulovania	451
XXXIX.	MILITARIZÁCIA KAPITALISTICKEJ EKONOMIKY	455
1.	Vojna a ekonomika	455
2.	Sociálno-ekonomické dôsledky militarizácie ekonomiky	457
XL.	CYKLICKÝ VÝVOJ SÚČASNÉHO KAPITALIZMU	464
1.	Vojnová deformácia priemyselného cyklu	464
2.	Zosilnenie nerovnomernosti vývoja a asynchrónnosť svetového cyklu	465
3.	Hospodárske krízy 50-tych a 60-tych rokoch	466
4.	Cyklický vývoj kapitalizmu v 70-tych a 80-tych rokoch	468
4.1.	Osobitosti krízy rokov 1973 - 1975	469
4.2.	Osobitosti krízy rokov 1979 - 1982	472
5.	Charakteristika súčasného kapitalizmu	474
XLI.	AGRÁRNE VZŤAHY V PODMIENKACH ŠTÁTMONOPOLISTICKÉHO KAPITALIZMU	478
1.	Súčasný vývoj kapitalistického poľnohospodárstva ...	478
2.	Tendencie k prekonávaniu zaostalosti poľnohospodárstva	479
3.	Spoločensko-ekonomické dôsledky rozvoja výrobných síl v poľnohospodárstve	480
4.	Štátmonopolistické regulovanie kapitalistického poľnohospodárstva	483
5.	Tendencie vo vývoji pozemkovej renty v súčasnom kapitalistickom poľnohospodárstve	486
XLII.	MEDZINÁRODNÁ EKONOMICKÁ INTEGRÁCIA	489
1.	Podstata ekonomickej integrácie v kapitalizme	489
2.	Príčiny vzniku integračných zoskupení v západnej Európe	491
3.	Formy imperialistickej integrácie	496
4.	Charakteristika existujúcich integračných zoskupení v západnej Európe	497
XLIII.	MEDZINÁRODNÁ MENOVÁ SÚSTAVA SÚČASNÉHO KAPITALIZMU.....	502
1.	Podstata a vývoj menovej sústavy	503